U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **W. H. M. A.,** zast. advokátem JUDr. Marošem Matiaškem, LLM, se sídlem Mánesova 1175/48, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie, hl. m. Prahy,** se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 8. 2022, č. j. 20 A 38/2022-18,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

III. Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta JUDr. Maroše Matiaška **se určuje** částkou 8228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30ti dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 7. 2022, č. j. KRPA-33951-42/ČJ-2022-000022-MIG, kterým žalovaná rozhodla podle § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o prodloužení doby zajištění stěžovatele za účelem správního vyhoštění.

[2] Dne 28. 1. 2022 bylo hlídkou na základě oznámení zjištěno, že stěžovatel zřejmě vstoupil neoprávněně na území ČR, nebo zde neoprávněně pobývá. Na místě oznámení se nacházeli dva cizinci, kteří u sebe neměli doklad totožnosti, pouze fotografii v mobilním telefonu a nekomunikovali žádným jazykem, se kterým by se mohli s hlídkou domluvit. Pouze druhý z cizinců byl schopen se částečně dorozumět anglicky a sdělil, že oba hovoří arabsky a oba pasy má vyfoceny v telefonu, hlídce je předložil k nahlédnutí. Stěžovatel byl ztotožněn jako W. H. M. M. A., nar. X, státní příslušnost X.

[3] Při výslechu stěžovatel sdělil, že je egyptské státní příslušnosti, jiné jméno neužíval; cestovní pas nemá u sebe, někdo mu ho ukradl z batohu během cesty, má jen jeho kopii vyfocenou v mobilním telefonu, jiný doklad nemá. K dotazu, že v jeho osobních věcech byl nalezen průkaz vydaný na jméno W. A. M., nar. X, státní příslušnost P., uvedl, že když

se dostal do Srbska, dozvěděli se, že do zařízení pro uprchlíky zařazují pouze lidi ze Sýrie nebo Palestiny. Protože se tam chtěli ubytovat a najíst, vydávali se za Palestince; datum narození na tom dokladu je vymyšlené; má nedokončenou střední školu a je muslim. Uvedl, že odjel v květnu 2021 z Egypta se svým bratrem do Albánie a z Albánie za pomoci převaděčů do Srbska, odtud se před dvěma měsíci dostal opět za pomoci převaděčů, ale neví, přes které státy cestoval. Cílem bylo Německo, kde chtěli požádat o azyl. Neví, ve které zemi se nachází; v Německu má tety, bratrance a sestřenice. Za cestu do Evropy zaplatil 4000 až 5000 USD za sebe. Je si vědom toho, že je oprávněn na území ČR pobývat pouze s platným cestovním dokladem a vízem; nemá zde žádné ubytování a disponuje minimální finanční hotovostí. Je svobodný a bezdětný, je student, v ČR nikoho nemá, rodinu má v Německu a v Egyptě.

[4] Součástí správního spisu je závazné stanovisko ev. č. ZS53056 ze dne 28. 1. 2022, podle kterého je vycestování žalobce do Egypta možné, dále rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, č. j. KRPA-33951-15/ČJ-2022-000022-MIG ze dne 28. 1. 2022, kterým mu bylo podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona o pobytu cizinců a § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 téhož zákona uloženo správní vyhoštění a zákaz vstupu na území členských států EU v délce 2 roky, které nabylo právní moci dne 8. 2. 2022.

[5] Dne 28. 1. 2022 bylo rozhodnuto o zajištění stěžovatele podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalovaná neshledala účelné uložení některých ze zvláštních opatření dle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců žalobci. Doba zajištění byla stanovena na 90 dní od omezení svobody, a to s ohledem na předpokládanou složitost přípravy výkonu správního vyhoštění; stěžovatel nedisponuje cestovním dokladem ani povolením k pobytu, bude proto třeba vystavit doklad náhradní; musí proto dojít k ověření totožnosti na zastupitelském úřadu Egypta, teprve poté lze vyžádat nový doklad.

[6] Dne 25. 4. 2022 bylo rozhodnuto o prodloužení zajištění podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců o 90 dnů; žalovaná v odůvodnění rozhodnutí konstatovala, že dne 20. 4. 2022 jí bylo doručeno sdělení Ředitelství služby cizinecké policie, ve kterém toto uvedlo, že z jeho strany byly provedeny všechny úkony, které je třeba realizovat ke zjištění totožnosti stěžovatele; dokumenty týkající se ověření totožnosti a žádosti o vydání náhradního cestovního dokladu byly dne 14. 2. 2022 zaslány na Velvyslanectví Egyptské arabské republiky v Praze, dne 9. 3. 2022 se v tomto místě uskutečnil se stěžovatelem konzulární pohovor; po jeho ukončení bylo konzulem sděleno, že materiály k ověření budou zaslány příslušným orgánům do Egypta. Z důvodu složitého a časově náročného procesu ověřování totožnosti v Egyptě bylo Ředitelství služby cizinecké policie požádáno o trpělivost. Konzul také uvedl, že jakmile obdrží od příslušných orgánů z Egypta nějaké informace, předá je. Bylo také požádáno o opětovné zaslání materiálů potřebných pro ověření totožnosti stěžovatele; tyto byly opětovně zaslány na velvyslanectví dne 9. 3. 2022. Dne 19. 4. 2022 proběhl s velvyslanectvím telefonický hovor, kdy bylo zjištěno, že dosud egyptské orgány nesdělily žádné informace; rovněž bylo sděleno, že nelze určit dobu, jaká bude potřebná pro ověření totožnosti ze strany státních orgánů.

[7] Žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že ke dni vydání rozhodnutí nebyla oprávněna správní vyhoštění realizovat; realizace však možná je; byly již učiněny příslušné kroky, přičemž sice nebyl sdělen konkrétní časový údaj, nicméně žalované je z úřední činnosti známo, že je možné, aby bylo ověření totožnosti a vydání náhradního dokladu provedeno v době prodloužení zajištění. Žalovaná poukázala na důvody zajištění stěžovatele, u kterého nebylo shledáno jako dostatečné uložení zvláštních opatření.

Napadeným rozhodnutím bylo rozhodnuto o prodloužení zajištění podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, a to o 90 dnů.

[8] V žalobě stěžovatel namítal především nedostatečné odůvodnění prodloužení zajištění, neboť v napadaném rozhodnutí nejsou detailně stanoveny žádné aktuální informace, které by odůvodňovaly prodloužení zajištění a už vůbec ne, proč k prodloužení došlo právě v délce 90 dnů.

[9] **Městský soud** neshledal žalobu důvodnou a zamítl ji. Poukázal na relevantní ustanovení zákona o pobytu cizinců; zdůraznil, že zajištění cizince představuje zásadní omezení osobní svobody, proto je přípustné jen za podmínek definovaných nejen zákonem o pobytu cizinců, ale též návratovou směrnicí a ústavním pořádkem ČR a mezinárodními úmluvami; dále odkázal na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a NSS. Městský soud na základě obsahu správního spisu neshledal délku prodlouženého zajištění o 90 dní nepřiměřenou; přisvědčil stěžovateli, že předpokládaná délka doby pro zajištění náhradního cestovního dokladu 60 dní již byla překročena, ale nikoli z důvodu na straně českých orgánů, kterým nelze vytknout v postupu žádné časové prodlevy; za podstatné označil, že teprve až poté, co bude náhradní cestovní doklad zajištěn, bude možné a nutné zabezpečit přepravní doklady (zde se doba k zajištění těchto náležitostí pohybuje kolem třiceti kalendářních dnů). Pokud stěžovatel tvrdil, že se žalovaná nezabývala tím, zda neexistují nové skutečnosti, ani neprovedla žádné úkony směřující k takovému zjištění, pak z žaloby není zřejmé, jaké konkrétní skutečnosti měly být podle tvrzení stěžovatele zjištěny (a nebyly), ani jaké konkrétní úkony mohla či měla žalovaná učinit; ze spisu je zřejmé, že jiné úkony než dotazy a urgence egyptské strany prozatím učinit nelze. K námitce, že celková doba zajištění již přesáhla půl roku, soud konstatoval, že dosud nebylo dosaženo maximální možné délky zajištění, primárně stanovenou maximální délku zajištění (180 dnů podle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců) lze překročit právě v případě, kdy v průběhu získávání nezbytných dokladů pro výkon správního vyhoštění dochází i přes řádné úsilí policie ke zpoždění ze strany třetích zemí; k tomu odkázal na judikaturu, která se k této otázce vyjadřuje shodně (viz např. rozsudek NSS ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Azs 283/2015-62). Městský soud uzavřel, že jakkoli by postup všech orgánů mohl být rychlejší, jsou možnosti žalované omezené, neboť musí vyčkat postupu příslušných egyptských orgánů. Účelem zajištění je vytvoření podmínek pro vycestování, přičemž případ stěžovatele není v tomto ohledu nikterak výjimečný. Soud neshledal žádné zásadní pochybení. Podmínky pro vycestování byly žalovanou adekvátně vytvořeny, žalovaná činila veškeré potřebné kroky, které ve svém rozhodnutí řádně zdůvodnila. Jiné vady napadeného rozhodnutí namítány nebyly, soud pak neshledal v postupu žalované ani v jejím rozhodnutí žádné vady, kterými by se musel zabývat z úřední povinnosti.

[10] **V kasační stížnosti** stěžovatel odkazuje na důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.; domnívá se, že kasační stížnost je přijatelná, neboť městský soud se dopustil řady pochybení majících dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Podle názoru stěžovatele městský soud zejména nesprávně vyhodnotil podmínky nastavené Evropským soudem pro lidská práva ve vztahu k detenci, což mělo zásadní dopad do jeho hmotněprávního postavení.

[11] Podle názoru stěžovatele v jeho konkrétním případě zajištění není úzce spojeno s deklarovaným účelem, kterým bylo vyhoštění a navrácení do Egypta, resp. tohoto účelu není v jeho případě možné dosáhnout. Zaprvé, egyptské orgány se v jeho věci nijak neposunuly. Stále tvrdí, že proces ověřování totožnosti probíhá, ovšem fakticky se situace

neliší od situace v lednu 2022. Zadruhé, v minulém roce docházelo k ověřování totožnosti egyptskými orgány u čtyř osob; u tří bylo ověřování dokončené do tří měsíců, zatímco u jedné se totožnost ověřit nepodařilo. Jelikož stěžovatel je zajištěný již více než půl roku, doba standardního ověřování totožnosti tak byla překročena více než dvojnásobně. Zajištění pak bylo prodlouženo o další 90 dní. Přitom podle názoru stěžovatele již v této fázi lze důvodně očekávat, že ověření nebude úspěšné a tím pádem nebude realizovatelné ani samotné vyhoštění. Odpadne tak plně účel zajištění, kterého nebude možné dosáhnout. Stěžovatel ví, že podle ustálené judikatury NSS je možné zajištění prodloužit právě za účelem ověřování totožnosti, a to za podmínky, že byly prodlevy způsobeny pasivitou orgánů země původu, chce ale v této souvislosti uvést, že jeho situace je v tomto ohledu jiná. K prodloužení zajištění došlo již podruhé, celková doba zbavení osobní svobody tak bude činit 9 měsíců, a to za situace, kdy se jeví jako velmi nepravděpodobné, že se totožnost stěžovatele skutečně podaří ověřit. *Ad absurdum* by tak mohlo dojít k situaci, kdy bude docházet k neustálému prodlužování zajištění, jelikož egyptské orgány budou nadále neustále tvrdit, že totožnost ověřují a že proces ověřování probíhá, ačkoliv tomu tak nebude.

[12] Stěžovatel považuje za nutné upozornit, že zajištění není sankcí. Stěžovatel se nedopustil trestné činnosti, a omezení jeho osobní svobody na 9 měsíců je extrémní. Podle judikatury ESLP musí být podmínky detence přiměřené. Pokud nejsou, tak se detence stává svévolnou. Podmínky musí být především výrazně lepší než ve vězeňských zařízeních, jelikož se nejedná o trest pro zajištěné osoby. Stěžovatel je v zajištění v ZZC Balková a domnívá se, že podmínky detence přiměřené nejsou. Stěžovatel se domnívá, že realizace účelu zajištění se stává nemožnou; ověřování totožnosti trvá již déle než 6 měsíců, ačkoliv standardní délka je o polovinu kratší. Stěžovatel se domnívá, že v této situaci by bylo vhodnější zvolit méně omezující opatření, kterým by byl například postup podle § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Toto opatření by více šetřilo stěžovatelova lidská práva a zároveň by vedlo k realizaci původního účelu zajištění, pokud by se totožnost nakonec podařilo prokázat.

[13] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[14] **Nejvyšší správní soud** po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, se zabýval ve smyslu § 104a s. ř. s. tím, zda kasační svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele; pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Právě posledně uvedeného se stěžovatel dovolává.

[15] Stěžovatel tvrdí, že městský soud se dopustil „*řady pochybení majících dopad do jeho hmotněprávního postavení*“; konstatuje, že soud nesprávně vyhodnotil podmínky nastavené

Evropským soudem pro lidská práva ve vztahu k detenci, což mělo zásadní dopad do jeho hmotněprávního postavení. Nejvyšší správní soud tuto obecně formulovanou námitku neshledal opodstatněnou. Městský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku (viz body 23, 24) dostatečně podrobně zabýval hodnocením podmínek zajištění nastavených judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, a ve svých úvahách postupoval rovněž v intencích konstantní judikatury NSS. V bodě 24 rovněž dostatečně odůvodnil prodloužení doby zajištění; poukázal na to, že od vydání rozhodnutí o prodloužení zajištění ze dne 25. 4. 2022 bylo dne 24. 6. 2022 na Velvyslanectví Egypta zasláno dožádání týkající se stavu ověřování totožnosti stěžovatele; ze strany Velvyslanectví Egypta bylo dne 29. 6. 2022 telefonicky sděleno, že ověřování totožnosti nadále probíhá; dne 18. 7. 2022 bylo opětovně telefonicky hovořeno s Velvyslanectvím Egypta ohledně stavu ověřování totožnosti; do tohoto data nemělo Velvyslanectví Egypta žádné nové informace ke stavu ověřování totožnosti. Taktéž bylo ze strany Velvyslanectví Egypta sděleno, že nejsou schopni určit dobu, po kterou bude ještě probíhat ověřování totožnosti příslušnými úřady v Egyptě. Za situace, kdy stav byl ověřován též krátce před vydáním rozhodnutí o prodloužení zajištění ze dne 25. 4. 2022 (konkrétně dne 19. 4. 2022), městský soud činnost žalované, resp. ŘSCP, považoval dle NSS zcela důvodně za dostačující. Je zřejmé, že ani dřívější dotazy či urgence (v období od 19. 4. do 29. 6. 2022) by nepřinesly jiný výsledek a neměly by vliv na dobu zajištění.

[16] Nejvyšší správní soud již ve své judikatuře konstatoval, že nezákonnost rozhodnutí o prodloužení doby zajištění nezpůsobují problémy při získávání náhradních cestovních dokladů, pokud je výkon správního vyhoštění alespoň potenciálně možný (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2019, č. j. 6 Azs 353/2018-20, ze dne 27. 4. 2016, č. j. 10 Azs 275/2015-40, či ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Azs 283/2015-62). Dle Nejvyššího správního soudu v projednávané věci žalovaná nebyla při přípravě vyhoštění pasivní a zdržení vyhoštění bylo způsobeno výlučně pasivitou orgánů země původu stěžovatele v kombinaci s tím, že sám stěžovatel cestoval bez cestovních dokladů. Ze strany policie byly učiněny potřebné kroky k zajištění náhradního cestovního dokladu, který dosud nebyl stěžovateli vystaven z důvodů na straně egyptských státních orgánů. Ze správního spisu rovněž nevyplývají žádné poznatky, že by k vydání náhradního cestovního dokladu nemělo dojít; nenasvědčují tomu ani dosavadní zkušenosti žalované. Z jednoho případu, kdy se nepodařilo získat ověření totožnosti, na což stěžovatel poukazuje, nelze dovodit nemožnost ověření totožnosti v jeho případě, a dovozovat z toho nemožnost realizace vyhoštění.

[17] Nejvyšší správní soud neshledal v rozsudku městského soudu vady stěžovatelem namítané. Městský soud se přezkoumatelným způsobem dostatečně vypořádal se všemu žalobními námitkami, které stěžovatel uplatnil.

[18] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na veškeré námitky obsažené v kasační stížnosti; městský soud se v napadeném rozsudku od této judikatury neodchyluje. Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, ani žádný jiný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, kasační stížnost tedy shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se s ohledem na skutečnost, že odmítnutí pro nepřijatelnost představuje zjednodušený meritorní přezkum (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), opírá o § 60 odst. 1 (nikoli však odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaná měla ve věci úspěch, nicméně žádné náklady přesahující její běžnou správní činnost jí v řízení o kasační stížnosti nevznikly, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[20] Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2022, č. j. 5 Azs 248/2022-29, ustanoven zástupcem advokát; v takové případě platí náhradu nákladů řízení stát. Nejvyšší správní soud přiznal advokátovi odměnu a náhradu hotových výdajů dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a to za dva úkony právní služby spočívající v převzetí zastoupení a doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu], za něž mu náleží odměna ve výši 2 x 3100 Kč [§ 7 bod 5 aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 2 x 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 6800 Kč. Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem DPH, tato částka se dle § 57 odst. 2 s. ř. s. zvyšuje o daň ve výši 21% (1428 Kč), celkem tedy činí odměna a náhrada hotových výdajů 8228 Kč. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta třiceti dnů.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. listopadu 2022

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu